

CAPITULUM PRIMUM

[In Aegyptō] filiī Isrāēl crēvērunt, et quasi germinantēs multiplicātī sunt: ac rōborātī nimis, implēvērunt terram.

quasi: velut

germināre: emmittere germina (ea quae ex plantīs veniunt: semen, fructus, cēt.)

rōborāre: firmāre; virēs addere

Surrēxit intereā rēx novus super Ægyptum, quī ignōrābat Ioseph. Et ait ad populum suum: “Ecce, populus filiōrum Isrāēl multus, et fortior nōbīs est. Venīte, sapienter opprimāmus eum, nē forte multiplicētur: et sī ingruerit contrā nōs bellum, addātur inimicīs nostrīs, expugnātisque nōbīs ēgrediātur dē terrā.”

ingruere: cum vi accedere

tabernaculum, -ī (n)

Præposuit itaque eīs magistrōs operum, ut aff-ligerent eōs oneribus: ædificaveruntque urbēs tabernāculōrum Pharaōnī, Phithom et Ramessēs. Quantōque opprimēbant eōs, tantō magis multiplicābantur, et crēscēbant: ōderantque filiōs Isrāēl Ægyptiī, et affligēbant illudentēs eīs, atque ad amāritūdinem perdūcēbant vītā eōrum operibus dūrīs lutī et lateris, omnīque famulātū, quō in terræ operibus premēbantur. Dīxit autem rēx Ægyptī obstetrīcibus Hebræōrum, quārum ūna vocābātur Sephora, altera Phua, præcipiēns eīs: “Quandō obstetrīcābitis

tabernaculum quoque significat aedificium sacrum, ad formam tabernaculī

præposuit eīs magistrōs

operum: dedit magistrīs potestatem super opera filiōrum Isrāēl

illūdere: deridēre

lutum, -ī(n): terra humida

obstetrix, -īcis(f): femina quae iuvat feminam gravidam parere

partus, -ūs (m): actus pariendi

reservāre: servāre, conservāre

**nōn fēcērunt iuxtā
praeceptum regis:** non parent
praeceptō regis
mas, maris(m): homo (vel
animal) masculinus

Hebræās, et partus tempus advēnerit: sī
masculus fuerit, interficite eum: sī fēmina,
reservātē.”

Timuērunt autem obstetrīcēs Deum, et
nōn fēcērunt iuxtā praeceptum regis Ægyptī,
sed cōservābant marēs. Quibus ad sē ac-
cersītis, rēx ait: “Quidnam est hoc quod
facere voluistis, ut puerōs servārētis?”

Quæ respondērunt: “Nōn sunt Hebreæ
sicut Ægyptiæ mulierēs: ipsæ enim obste-
trīcandī habent scientiam, et priusquam ve-
niāmus ad eās, pariunt.”

cōfortāre: fortem facere,
consolārī

Bene ergō fēcit Deus obstetrīcibus: et
crēvit populus, cōfortātusque est nimis. Et
quia timuērunt obstetrīcēs Deum, ædificāvit
eīs domōs. Præcēpit ergō Pharaō omnī po-
pulō suō, dīcēns: “Quidquid masculīnī sexūs
nātum fuerit, in flūmen prōiicite: quidquid
fēminīnī, reservātē.”

CAPITULUM SECUNDUM

stirps, stirpis(m/f): stricto
sensu est truncus arboris, ergo
etiam origo est generis in familiis

Ēgressus est post hæc vir dē domō Levī: et
accēpit uxōrem stirpis suæ. Quæ concēpit,

fiscella, -ae(f)

scirpus, -ī(m)

et peperit filium : et vidēns eum ēlegantem,
abscondit tribus mēnsibus.

Cumque iam cēlāre nōn posset,
sūmpsit fiscellam scirpeam, et līnīvit eam
bitūmine ac pice: posuitque intus īfantu-
lum, et exposuit eum in cārectō rīpae flū-
minis, stante procul sorōre eius, et cōnsī-
derante ēventum reī. Ecce autem dēscendē-
bat filia Pharaōnis ut lavārētur in flūmine.
Et puellae eius gradiēbantur per crepīdinem
alveī. Quae cum vīdisset fiscellam in papy-
riōne, mīsīt ūnam ē famulābus suīs: et al-
lātā aperiēns, cernēnsque in eā parvulum
vāgientem, miserta eius, ait: “Dē īfantibus
Hebræōrum est hīc.”

Cui soror puerī: “Vīs,” inquit, “ut vādā,
et vōcem tibi mulierem hebræam, quae nūtr-
īre possit īfantulum?”

Respondit: “Vāde.”

Perrēxit puella et vocāvit mātrem suam.
Ad quam locūta filia Pharaōnis: “Accipe,”

scirpeus/a/um: ex scirpīs factus

linere: rem aliquam liquidam aut
mollem alteri superinducere

bitūmen, -inis(n): limus pinguis
et sulphureus

pix, picis (f): fluxus combustae
in taeda sua resinae

cārex, cāricis (f): herba acuta
et durissima, sparto similis

cārectum, -ī (n): locus caricibus
plenus

crepīdo, -inis (f): litus maris vel
ripa fluminis, quae saxis, aut
lapideo margine plerumque
sternebantur

alveus, -ī (m): fossa, per quam
fluvius defluit

papyrio, -ōnis (m): locus
papyrīs consitus

ait, “puerum istum, et nūtrī mihi: ego dabō tibi mercēdem tuam.”

Suscēpit mulier, et nūtrīvit puerum: adultumque trādīdit filiæ Pharaōnis. Quem illa adoptāvit in locum filiī, vocāvitque nōmen eius Moysēs, dīcēns: “Quia dē aquā tulī eum.”

In diēbus illīs postquam crēverat Moysēs, ēgressus est ad frātrēs suōs: vīditque afflictionem eōrum, et virum ægyptium percutientem quemdam dē Hebræīs frātribus suīs. Cumque circumspexisset hūc atque illūc, et nūllum adesse vīdisset, percussum Ægyptium abscondit sabulō. Et ēgressus diē alterō cōspexit duōs Hebræōs rixantēs: dīxitque eī quī faciēbat iniūriam: “Quārē percutis proximum tuum?”

abscondere: rem aliquam aliquo
in loco ponere, ut celetur
sabulum, -ī: arena
rixāre: contendere

Quī respondit: “Quis tē cōstituit prīncipem et iūdicem super nōs? num occīdere mē tū vīs, sicut heri occīdistī Ægyptium?”

Timuit Moysēs, et ait: “Quōmodo palam factum est verbum istud?”

Audīvitque Pharaō sermōnem hunc, et quærēbat occīdere Moysēn: quī fugiēns dē cōspectū eius, morātus est in terrā Ma-

diān, et sēdit iuxtā puteum. Erant autem sacerdotī Madian septem filiæ, quæ vērunt ad hauriendam aquam: et implētis canālibus adaquāre cupiebant gregēs patris suī. Supervenēre pāstōrēs, et eiēcērunt eās: surrēxitque Moysēs, et dēfēnsīs puellīs, adaquāvit ovēs eārum. Quæ cum revertissent ad Raguel patrem suum, dīxit ad eās: “Cūr vērō cius vērunt solitō?”

puteus, -ī (m): aedificium (et foramen) ex quo aqua excipitur

adaquāre: aquam dāre

vērō, -ōcis: celer

Respondērunt: “Vir ægyptius līberāvit nōs dē manū pāstōrum: īnsuper et hausit aquam nōbīscum, pōtumque dedit ovibus.”

īnsuper: praeterea

At ille: “Ubi est?” inquit: “quārē dīmīstis hominem? vocātē eum ut comedat pānem.”

Iūrāvit ergō Moysēs quod habitāret cum eō. Accēpitque Sephoram filiā eius uxōrem: quæ peperit eī filium, quem vocāvit Gersam, dīcēs: “Advena fuī in terrā aliēnā.”

Alterum vērō peperit, quem vocāvit Eliezer, dīcēs: “Deus enim patris meī adiūtor meus ēripuit mē dē manū Pharaōnis.”

Post multum vērō tempore mortuus est rēx Ægyptī: et ingemīscētēs filiī Isrāēl propter opera vōciferātī sunt: ascenditque clā-

ingemīscere: dolere; prae animi angustia in sonum prorumpere et queri, suspirare

vōciferātus/a/um <

vōciferārī: vehementer exclamāre

pangō, pangere, pepigisse,
pactum: constituere, definite
statuere

mor eōrum ad Deum ab operibus. Et audīvit
gemitum eōrum, ac recordātus est fœderis
quod pepigit cum Abraham, Isaac et Iācōb.
Et respexit Dominus filiōs Isrāēl et cognōvit
eōs.